

**TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
FORVALTNINGSSTYRET**

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Rollag kommunehus
Dato: Mandag 9. august 2010
Tidspunkt: Kl. 09.00-11.00

Til stede: Kari Ask, Steinar Berthelsen, Gunnar Båsen, Liv Jorunn Ruud, Torkel Wetterhus (vara)
Forfall: Tore Kravik

Rollag, 19.08.2010

Hege Jaren
Sekretær

Sak 19/2010	Protokoll og referatsaker
Sak 20/2010	Delegerte saker
Sak 21/2010	Høring på kommunedelplan for stier og løyper, Sigdal kommune
Sak 22/2010	Eventuelt

Orienteringer/diverse:

Hjemmeside

Kort gjennomgang og orientering om status på arbeidet med hjemmesiden www.trillemarkarollagsfjell.no
Planlegger publisering i månedsskiftet august/september.

Sak 19/10 **Protokoll og referatsaker**
R 3/2010 2009/988 TR naturreservat - Klage på dispensasjon for vitenskapelige undersøkelser. Endelig vedtak.

Vedtak

Protokoll fra møtet 25.05.10 godkjennes. Referatsak tas til etterretning.

Sak 20/10 **Delegerte saker**
Ingen delegerte saker

Sak 21/10 **Høring på kommunedelplan for stier og løyper, Sigdal kommune**

Fakta

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat har mottatt høringsutkast på kommunedelplan for stier og løyper fra Sigdal kommune i brev datert 4. juni 2010 med høringsfrist 10. august 2010.

Planen er forankret i kommuneplan for Sigdal for perioden 2004-2020 der det går fram at det skal utarbeides sti- og løypeplan for kommunen. I arbeidet er det foretatt en gjennomgang og kartlegging av samtlige vinterløyper og stier i kommunen. Løypene er kartfestet og skal legges i

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT FORVALTNINGSSTYRET

en digitalisert kartbase. Siktemålet er at kartdelen skal kunne revideres ved endringer i løypestrukturen.

Planen berører Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Vurdering og forslag til vedtak

Generelle vurderinger

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. desember 2008. Området berører store deler av Sigdal kommune, og bør derfor nevnes spesielt i sti- og løypeplanen – og gjerne som en ressurs i større grad enn en begrensning. Forvaltningsstyrets høringsuttalelse avgrenses til de deler av planen som berører Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Kommunedelplan for stier og løyper berører naturreservatet både direkte og indirekte. Stier og løyper stopper ikke ved vernegrensen og må derfor vurderes i en helhet der forvaltningsmyndighet og kommune samarbeider for å oppnå best mulig resultat både i forhold til friluftsinnteresser og verneverdier. Det er viktig å presisere at verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er styrende for tiltak som berører verneområdet og at eventuelle tiltak i dette området skal være avklart i forhold til bestemmelsene i denne.

Sigdal kommune skal være inneforstått med at det arbeides med forvaltningsplan for naturreservatet. Planen er planlagt ferdigstilt og godkjent på nyåret 2012, og vil gi utfyllende bestemmelser og retningslinjer i forhold til verneforskriften for området. En vurdering av stier og løyper med tilhørende planer for tilrettelegging vil være en naturlig del av denne. Ideelt sett hadde det vært gunstig om dette arbeidet var ferdigstilt før kommunen fremmer en sti- og løypeplan som også vil gjelde innenfor verneområdet. Fra forvaltningsmyndighetens ståsted vil det derfor være en avgjørende forutsetning at kommunedelplan for stier og løyper revideres i tråd med forvaltningsplanen når denne er godkjent, og at eventuelle nødvendige justeringer av løypenettet i forhold til naturverdiene i området fanges opp fortløpende. Dette kan innebære omlegging av stier og løyper der dette er påkrevet.

Kap. 1. Sammendrag

Det bør i sammendraget vises til at det gjelder egne regler jfr. verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dette gjelder både friluftsliv, løypekjøring, skilting, merking og vedlikehold av stier og løyper.

Kap. 2. Motivasjon og mål og kap. 3. Gjennomføring/planprosess

Forvaltningsmyndigheten for TR har ingen merknader til punktene om mål og gjennomføring/planprosess, med unntak av siste avsnitt under punkt 3.4 der det bør presiseres at tilrettelegging, skilting, merking og preparering i Trillemarka-Rollagsfjell også er underlagt regler i verneforskriften, og kan være søknadspliktig etter denne.

Kap. 4. Lovgrunnlag/ Nasjonale forutsetninger og retningslinjer

Planen har en grundig gjennomgang av bestemmelser knyttet til friluftsloven (pkt. 4.1) og oppsummerer hovedtrekkene av bestemmelser knyttet til løypekjøring i motorferdselloven (pkt. 4.2). Pkt. 4.3. lister opp andre bestemmelser som har betydning for planen og naturmangfoldloven som trådte i kraft 1. juli 2009 er nevnt.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet i medhold av naturvernloven som fra 1. juli 2009 ble erstattet av naturmangfoldloven. Forvaltningen av verneområdet skjer nå etter naturmangfoldloven og verneforskriften for området. I tillegg arbeides det med forvaltningsplan for området som vil gi utfyllende bestemmelser og retningslinjer om hva som er tillatt og ikke i verneområdet. Med bakgrunn i dette savnes det henvisning til at det kan forekomme begrensninger i forhold til friluftsliv og tilrettelegging i naturvernområder jfr. naturmangfoldloven og verneforskriften for området.

Kap. 5. Friluftsliv og tilrettelegging

Under kapittelet om friluftsliv og tilrettelegging (kap 5.1) savnes det generelt presiseringer i forhold til vernebestemmelsene for verneområdet. Det vises til "...alminnelig rett til ferdsel, opphold og aktiviteter i utmark med de begrensninger som er beskrevet i friluftsloven". Her bør

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT FORVALTNINGSSTYRET

det i tillegg nevnes at det i verneområdene kan være ytterligere restriksjoner knyttet til bruk og tilrettelegging, og at dette er nedfelt i verneforskriften.

Under punktet om hensyn til natur/miljø (pkt. 5.3) forutsettes det at navnet på naturreservatet gjengis korrekt. Riktig navn er Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. I siste avsnitt om tilrettelegging i verneområdene bør det nevnes spesielt at verneforskriften er styrende for alle tiltak.

Det er naturlig å tenke enhetlig og standardisert skilting i kommunen. Forvaltningsmyndigheten ønsker likevel å presisere at Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat berører tre kommuner, og at det er forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Statens naturoppsyn som er ansvarlig for tilrettelegging, merking og skilting i verneområdene.

Kap. 6. Inndeling av stier og løyper

En stor del av skiløypene og enkelte sommerstier som er listet opp og kartfestet i planen går gjennom verneområdet. Disse vil i sin helhet bli vurdert i forhold til verneverdiene gjennom arbeidet med forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Utgangspunktet er at stier og løyper som var i bruk på vernetidspunktet skal videreføres, men det må tas høyde for at det i spesielle tilfeller vil være hensiktsmessig å legge om stier og løyper. Nye traseer vil også bli vurdert. Med bakgrunn i dette presiseres det at fast merking av stier og løyper ikke skal iverksettes før det er avklart med forvaltningsmyndigheten, og at planen bør gi høyde for at stier og løyper i verneområdet kan legges om når dette er nødvendig i forhold til naturverdiene.

Det er beskrevet regler for sykling i utmark jfr. friluftsløven, men verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell er ikke nevnt. Jfr. denne er bruk av sykkel ikke tillatt utenom eksisterende veger og traseer som er definert i forvaltningsplanen (heller ikke på fjellet). Dette bør presiseres.

Kap. 7. Erfaringer og kap. 8. Økonomiske forhold

Ingen merknader.

Kap. 9. Mål/Tiltaksplan

Forvaltningsmyndigheten har følgende merknader til Retningslinjer:

Pkt. 2: Løypekjøring i Trillemarka-Rollagsfjell vil være direkte hjemlet for definerte traseer når godkjent forvaltningsplan foreligger, og når løypekjørerne er godkjent eller har tillatelse fra kommunen. Før forvaltningsplanen er godkjent må det fremvises dispensasjon etter verneforskriften før kjøring kan finne sted.

Pkt 7: Grunneier kan merke og skilte stier og skiløyper uten nærmere søknad. Dette gjelder ikke Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Kartet

Forvaltningsmyndigheten har følgende merknader til plankartet:

1. Vernegrensen for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat må tegnes inn. Det er bare de gamle verneområdene som er tatt med i kartet som fulgte planen.
2. Vernegrensen må inn i tegnforklaringen.
3. Blå strek på sommerstiene er lite synlig. Her bør en vurdere å benytte en annen farge.

Generelt savnes det i kommunedelplanen henvisning til regelverket som berører Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat gjennom verneforskriften for området. Forvaltningsstyret håper på et godt samarbeid i arbeidet med tilrettelegging og merking av stier og løyper i Trillemarka-Rollagsfjell.

Vedlegg

Kommunedelplan for stier og løyper, høringsutkast 08.04.2010

Forvaltningsstyrets vedtak

Forslag til vedtak godkjennes med følgende endringer understreket (vedtaket var enstemmig):

- Generelle vurderinger, første avsnitt: "...området berører ca. 8% av Sigdal kommune..."

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT FORVALTNINGSSTYRET

- Kap. 6. Inndeling av stier og løyper, første avsnitt: "En del av skiløypene og enkelte sommerstier...."
- Kap. 9. Mål/tiltaksplan, pkt. 7: Hele setningen skiftes ut med: "Grunneier må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten for å merke og skilte stier og løyper i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat".
- Kartet: Tillegg til pkt. 1: "Ønske om at verneområdene markeres med skravering".

Vedtaket blir etter dette:

Generelle vurderinger

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. desember 2008. Området berører ca. 8 % av Sigdal kommune, og bør derfor nevnes spesielt i sti- og løypeplanen – og gjerne som en ressurs i større grad enn en begrensning. Forvaltningsstyrets høringsuttalelse avgrenses til de deler av planen som berører Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Kommunedelplan for stier og løyper berører naturreservatet både direkte og indirekte. Stier og løyper stopper ikke ved vernegrensen og må derfor vurderes i en helhet der forvaltningsmyndighet og kommune samarbeider for å oppnå best mulig resultat både i forhold til friluftsinnteresser og verneverdier. Det er viktig å presisere at verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er styrende for tiltak som berører verneområdet og at eventuelle tiltak i dette området skal være avklart i forhold til bestemmelsene i denne.

Sigdal kommune skal være inneforstått med at det arbeides med forvaltningsplan for naturreservatet. Planen er planlagt ferdigstilt og godkjent på nyåret 2012, og vil gi utfyllende bestemmelser og retningslinjer i forhold til verneforskriften for området. En vurdering av stier og løyper med tilhørende planer for tilrettelegging vil være en naturlig del av denne. Ideelt sett hadde det vært gunstig om dette arbeidet var ferdigstilt før kommunen fremmer en sti- og løypeplan som også vil gjelde innenfor verneområdet. Fra forvaltningsmyndighetens ståsted vil det derfor være en avgjørende forutsetning at kommunedelplan for stier og løyper revideres i tråd med forvaltningsplanen når denne er godkjent, og at eventuelle nødvendige justeringer av løypenettet i forhold til naturverdiene i området fanges opp fortløpende. Dette kan innebære omlegging av stier og løyper der dette er påkrevet.

Kap. 1. Sammendrag

Det bør i sammendraget vises til at det gjelder egne regler jfr. verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Dette gjelder både friluftsliv, løypekjøring, skilting, merking og vedlikehold av stier og løyper.

Kap. 2. Motivasjon og mål og kap. 3. Gjennomføring/planprosess

Forvaltningsmyndigheten for TR har ingen merknader til punktene om mål og gjennomføring/planprosess, med unntak av siste avsnitt under punkt 3.4 der det bør presiseres at tilrettelegging, skilting, merking og preparering i Trillemarka-Rollagsfjell også er underlagt regler i verneforskriften, og kan være søknadspliktig etter denne.

Kap. 4. Lovgrunnlag/ Nasjonale forutsetninger og retningslinjer

Planen har en grundig gjennomgang av bestemmelser knyttet til friluftsloven (pkt. 4.1) og oppsummerer hovedtrekkene av bestemmelser knyttet til løypekjøring i motorferdselloven (pkt. 4.2). Pkt. 4.3. lister opp andre bestemmelser som har betydning for planen og naturmangfoldloven som trådte i kraft 1. juli 2009 er nevnt.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet i medhold av naturvernloven som fra 1. juli 2009 ble erstattet av naturmangfoldloven. Forvaltningen av verneområdet skjer nå etter naturmangfoldloven og verneforskriften for området. I tillegg arbeides det med forvaltningsplan for området som vil gi utfyllende bestemmelser og retningslinjer om hva som er tillatt og ikke i verneområdet. Med bakgrunn i dette savnes det henvisning til at det kan forekomme begrensninger i forhold til friluftsliv og tilrettelegging i naturvernrområder jfr. naturmangfoldloven og verneforskriften for området.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT FORVALTNINGSSTYRET

Kap. 5. Friluftsliv og tilrettelegging

Under kapittelet om friluftsliv og tilrettelegging (kap 5.1) savnes det generelt presiseringer i forhold til vernebestemmelsene for verneområdet. Det vises til "...alminnelig rett til ferdsel, opphold og aktiviteter i utmark med de begrensninger som er beskrevet i friluftsløven". Her bør det i tillegg nevnes at det i verneområdene kan være ytterligere restriksjoner knyttet til bruk og tilrettelegging, og at dette er nedfelt i verneforskriften.

Under punktet om hensyn til natur/miljø (pkt. 5.3) forutsettes det at navnet på naturreservatet gjengis korrekt. Riktig navn er Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. I siste avsnitt om tilrettelegging i verneområdene bør det nevnes spesielt at verneforskriften er styrende for alle tiltak.

Det er naturlig å tenke enhetlig og standardisert skilting i kommunen. Forvaltningsmyndigheten ønsker likevel å presisere at Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat berører tre kommuner, og at det er forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Statens naturoppsyn som er ansvarlig for tilrettelegging, merking og skilting i verneområdene.

Kap. 6. Inndeling av stier og løyper

En del av skiløypene og enkelte sommerstier som er listet opp og kartfestet i planen går gjennom verneområdet. Disse vil i sin helhet bli vurdert i forhold til verneverdiene gjennom arbeidet med forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Utgangspunktet er at stier og løyper som var i bruk på vernetidspunktet skal videreføres, men det må tas høyde for at det i spesielle tilfeller vil være hensiktsmessig å legge om stier og løyper. Nye traseer vil også bli vurdert. Med bakgrunn i dette presiseres det at fast merking av stier og løyper ikke skal iverksettes før det er avklart med forvaltningsmyndigheten, og at planen bør gi høyde for at stier og løyper i verneområdet kan legges om når dette er nødvendig i forhold til naturverdiene.

Det er beskrevet regler for sykling i utmark jfr. friluftsløven, men verneforskriften for Trillemarka-Rollagsfjell er ikke nevnt. Jfr. denne er bruk av sykkel ikke tillatt utenom eksisterende vegger og traseer som er definert i forvaltningsplanen (heller ikke på fjellet). Dette bør presiseres.

Kap. 7. Erfaringer og kap. 8. Økonomiske forhold

Ingen merknader.

Kap. 9. Mål/Tiltaksplan

Forvaltningsmyndigheten har følgende merknader til Retningslinjer:

Pkt 2: Løypekjøring i Trillemarka-Rollagsfjell vil være direkte hjemlet for definerte traseer når godkjent forvaltningsplan foreligger, og når løypekjørerne er godkjent eller har tillatelse fra kommunen. Før forvaltningsplanen er godkjent må det fremvises dispensasjon etter verneforskriften før kjøring kan finne sted.

Pkt 7: Grunneier må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten for å merke og skilte stier og løyper i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Kartet

Forvaltningsmyndigheten har følgende merknader til plankartet:

1. Vernegrensen for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat må tegnes inn. Det er bare de gamle verneområdene som er tatt med i kartet som fulgte planen. Ønske om at verneområdene markeres med skravering.
2. Vernegrensen må inn i tegnforklaringen.
3. Blå strek på sommerstiene er lite synlig. Her bør en vurdere å benytte en annen farge.

Generelt savnes det i kommunedelplanen henvisning til regelverket som berører Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat gjennom verneforskriften for området. Forvaltningsstyret håper på et godt samarbeid i arbeidet med tilrettelegging og merking av stier og løyper i Trillemarka-Rollagsfjell.

**TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
FORVALTNINGSSTYRET**

Sak 22/10

Eventuelt

Fakta

Vurderinger

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyrets vedtak